

Φταίμε και μείς για το σημερινό τέλμα της ελληνικής οικονομίας

Συνέχεια από την 5η σελίδα

ιδίους στόχους ή την ίδια αντίληψη για την κοινωνία. Η δεξιά δεν έχει την ίδια αντίληψη με εμάς. Πιστεύει ότι θα πρέπει ν' αφήσει την κοινωνία χωρίς καμία παρέμβαση, ελεύθερη ν' αναπτυχθεί. Είναι της αντίληψης ότι θα πρέπει να υπάρξει ένας ολόκληρος κόσμος ο οποίος σήμερα έχει τα μέσα, τα κεφάλαια, τις παραγωγικές και επιχειρηματικές δυνατότητες, χωρίς περιορισμούς. Σε αυτό εμείς δεν συμφωνούμε. Η δεξιά πιστεύει επίσης ότι οι κοινωνικές παροχές, ιδίως στον τομέα της υγείας και της παιδείας δεν είναι αναγκαίες. Αυτή είναι μία αντίληψη ριζικά διαφορετική από την δική μας. Γι' αυτό δε νομίζω ότι είναι δυνατό να υπάρξει μία κοινή προσπάθεια. Πιστεύω λοιπόν ότι αποκλείεται αυτή η συνεργασία στην οποία αναφέρατε.

Αναφερθήκε στην απόλυτη ελευθερία της αγοράς και δεν νομίζω ότι υπάρχει καλύτερο παράδειγμα του συστήματος αυτού στην σύγχρονη εποχή από την κ. Θάτσερ. Για τον λόγο αυτό θα ζητούσα την γνώμη σας για την προσφορά ή όχι της πρώην πρωθυπουργού της Βρετανίας.

Θα επισημάνω δύο σημεία. Το πρώτο αφορά γενικότερα την οργάνωση της κοινωνίας. Η πολιτική εξέλιξη στην Βρετανία απέδειξε ότι μία πολιτική η οποία δεν έχει κοινωνική ευαισθησία είναι μία πολιτική που μακροπρόθεσμα δεν γίνεται αποδεκτή. Οτι ναι μεν πολλές φορές υπάρχουν περιοριστικές ρυθμίσεις, συντεχνιακές συμπεριφορές, υπερβολικός κρατισμός και γραφειοκρατία, που παρεμποδίζουν μία ομαλή λειτουργία της οικονομίας, αλλά από την άλλη μεριά πρέπει να υπάρχει μία πολιτική η οποία να φροντίζει για τον περιορισμό των ανισοτήτων και για κοινωνική δικαιοσύνη. Η κ. Θάτσερ αδιαφόρησε για τις κοινωνικές επιπτώσεις της πολιτικής της και για αυτό ακριβώς ηττήθηκε - μετά από αρκετό χρόνο, αλλά ηττήθηκε. Το Poll tax, το οποίο καθιέρωσε πιστεύω ότι είναι και η αιτία της πτώσης της.

Το δεύτερο σημείο το οποίο θα ήθελα ν' αναφέρω αφορά την λεγόμενη μονεταριστική πολιτική. Πολλές φορές λέγεται και στην Ελλάδα, ότι η μονεταριστική - θατσερική πολιτική, είναι μία πολιτική λιτότητας ή σταθεροποίησης. Αυτό είναι λάθος. Η θατσερική ή μονεταριστική πολιτική, επιδιώκει την σταθεροποίηση της οικονομίας μέσω του περιορισμού της προσφοράς του χρήματος ώστε να εξαναγκάσει τις επιχειρήσεις να περιορίσουν την απασχόληση, να πραγματοποιήσουν κέρδη εις βάρος των εργαζομένων. Τα σοσιαλιστικά και σοσιαλδημοκρατικά κόμματα της Ευρώπης, τα περασμένα χρόνια πέ-

τυχαν αξιολογές οικονομικές επιδόσεις, με μια πολιτική σταθεροποίησης, η οποία όμως δεν βασιζόταν στον περιορισμό της κυκλοφορίας του χρήματος, της προσφοράς χρήματος, αλλά με μία εισοδηματική πολιτική που εξασφάλιζε κατά το δυνατόν την απασχόληση και το εισόδημα των εργαζομένων στις αντίξοες συνθήκες οι οποίες επικρατούσαν μετά την δεύτερη πετρελαϊκή κρίση.

Η σταθεροποίηση της οικονομίας δεν είναι μία μονεταριστική ή θατσερική πολιτική. Είναι μία πολιτική η οποία βοηθά την ανάπτυξη και το εισόδημα των εργαζομένων, εφ' όσον γίνεται βέβαια με σωστές προϋποθέσεις. Πρέπει ν' αποφεύγουμε αυτή την σύγχυση.

Και μία ερώτηση για την Αριστερά. Η συνεχής πτωτική τάση της αριστεράς που παρατηρείται στην Ελλάδα αλλά και παγκοσμίως, πιστεύετε ότι θα λειτουργήσει προς όφελος των προσκυμμένων σε αυτήν πολιτικών δυνάμεων όπως είναι στην περίπτωση της Ελλάδας το ΠΑΣΟΚ, ή θα έχει σαν αποτέλεσμα κάποιες γενικότερες ανακατατάξεις του πολιτικού χάρτη;

Δε νομίζω ότι οι εξελίξεις στην Ανατολική Ευρώπη πρόκειται να επηρεάσουν αρνητικά την πολιτική εξέλιξη στην Ελλάδα. Γιατί είναι φανερό ότι η αρνητική εξέλιξη στις χώρες του υπαρκτού σοσιαλισμού σημαίνει την αποτυχία μίας ορισμένης αντίληψης που είχαν τα κομμουνιστικά κόμματα για τον σοσιαλισμό και όχι του ίδιου του σοσιαλισμού. Ο σοσιαλισμός δεν είναι μονάχα ο συγκεντρωτικός προγραμματισμός και η κοινοκτημοσύνη στα μέσα παραγωγής, είναι και μία ολόκληρη σειρά από άλλες αρχές, όπως η δημοκρατία, η κοινωνική δικαιοσύνη, η αλληλεγγύη.

Αυτές τις αρχές, που ασπάζεται το ΠΑΣΟΚ, μπορεί να τις εξηγήσει στον ελληνικό λαό και στην επόμενη εκλογική αναμέτρηση να κερδίσει είτε μόνο του είτε σε συνεργασία με τις άλλες προσοδευτικές δυνάμεις την κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Θεωρώ ότι η αριστερά στην Ελλάδα αποτελεί κοινωνική πλειοψηφία και μπορεί κάλλιστα να γίνει και πολιτική πλειοψηφία. Αρκεί να έχει εκσυγχρονιστικό λόγο και θέσεις.

Με αυτή την αισιόδοξη πρόβλεψη για το μέλλον του ΠΑΣΟΚ και της αριστερού χώρου γενικότερα, ολοκλήρωσε την πολύ ενδιαφέρουσα και ενημερωτική συνέντευξή του στον «Ε.Κ.», ο πρώην υπουργός. Ήταν δε απόλυτα φυσικό, ο άνθρωπος που στον χώρο τουλάχιστον του ΠΑΣΟΚ έχει ταυτισθεί με τον εκσυγχρονισμό, να κλείσει την συνομιλία μας με μία αναφορά στην ανάγκη για εκσυγχρονιστικό λόγο.